

Velna acs avots

Publicēts: 19.11.2020.

Aizsardzības kategorija: aizsargājams ģeoloģisks un ģeomorfoloģisks dabas piemineklis, atrodas [dabas parkā Abavas senleja](#), [Natura 2000 teritorijā](#).

Kods: LV0441730

Administratīvais iedalījums: Kandavas novads, Kandavas pagasts

Ministru Kabineta noteikumi:

[Nr.175 "Noteikumi par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem"](#)

[Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"](#)

Pārvalde:

sākot ar 2011.gada 1.februāri, aizsargājamā ģeoloģiskā un ģeomorfoloģiskā dabas pieminekļa pārvaldi īsteno vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra pakļautībā esošas tiešās pārvaldes iestādes Dabas aizsardzības pārvaldes struktūrvienība [Kurzemes reģionālā administrācija](#).

Vispārējs raksturojums

Teritorija ir izvietojusies Austrumkurzemes augstienē, Saldus pauguraines ziemeļu malā, Abavas senlejā.

Dabas pieminekli veido spēcīgs avots, kas izplūst no augšējā devona Daugavas – Salaspils svītu iežiem. Avots izplūst nogāzes ielokā, pakājē, no dolomītu slāņiem, ko nogāzē sedz glacionie nogulumu – morēnas smilšmāls un mālsmilts. Faktiski ielokā ir

vairākas izplūdes vietas, no kurām viena ir spēcīgāka, bet pārējās vājākas. Avotu ūdeņi noplūst dīķī, no kura tālāk iztek strauts, pa kuru avota ūdeņi aizplūst uz Abavu.

Avots atsevišķi nav ticis īpaši pētīts, bet tā ūdens analīzes veiktas 20. gs. 30.-40.-tajos gados, veicot sērūdeņi avotu izpēti blakus piegulošajā Čužu purvā. Tie liecina, ka avots satur iesāļūdeņus (mineralizācija pēc sausnes 1,8 g/L) ar paaugstinātu sulfātu saturu (1,24 g/L).

Avota apsekošanas laikā netika konstatētas sērūdeņraža pazīmes ūdeņos. Avota ūdens fizikāli ķīmiskie parametri 22.10.2014. bija sekojoši - pH 7,05, temperatūra 6,7 °C, elektrovadītspēja 2,13 mS/cm.

Avoti ir krītoši, to debīts ir diezgan liels, dažādu gadu pētījumi sniedz atšķirīgu informāciju – 0,67-0,83 L/s, 2,54 L/s. Apsekojumā 22.10.2014. konstatēta ūdensdeve apmēram 3-3,5 L/s.

Spriežot pēc avota ūdeņu ķīmiskā sastāva, tie izplūst no Salaspils – Daugavas ūdens horizonta, kuram ir raksturīgi pazemes ūdeņi ar paaugstinātu sulfātu saturu. Tie veidojas šķīdinot ģipsi saturošus nogulumus Salaspils svītā. Horizonta ūdeņi atslogojas ne tikai Abavas ielejas pamatkrasta nogāzē, bet arī zem Čužu purva, radot apstākļus sērūdeņraža un saldūdens kaļķiežu veidošanai.

Dabas pieminekļa teritorijā atrodas Eiropas Savienības aizsargājams biotops minerālvielām bagāti avoti un avoksnāji (7160).

[Detalizēts apraksts](#)

Dabas datu pārvaldības sistēma OZOLS:

citi dati par šo un citām Latvijas īpaši aizsargājamām dabas teritorijām dabas datu pārvaldības sistēmā [OZOLS](#)

<https://www.daba.gov.lv/lv/velna-acs-avots>